

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

НЕДЕЛЧО ПОПОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 61360/00)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

22 ноември 2007 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

22/02/2008 г.

Това решение става окончателно при наличие на обстоятелствата, упоменати в чл. 44 § 2 на Конвенцията. Същото може да претърпи редакционни промени.

По делото Неделчо Попов срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като Камара в състав:

Г-н П.ЛОРЕНЦЕН [P. LORENZEN], *председател*,
Г-жа С.БОТУШАРОВА [S. BOTOUSCHAROVA],
Г-н К. ЮНГВИРТ [K. JUNGWIERT]
Г-жа М.ЦАЦА-НИКОЛОВСКА [M. TSATSA-NIKOLOVSKA]
Г-н Р.МАРУСТЕ [R. MARUSTE]
Г-н Х. БОРЕГО БОРЕГО [J. BORREGO BORREGO],
Г-н М.ВИЛИДЖЪР [M. VILLIGER], *съдии*,
и г-жа К.ВЕСТЕРДИК [C. WESTERDIEK], *секретар на*
отделението

След като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 23 октомври 2007 г., постановява следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№61360/00) срещу Република България, подадена пред Съда съгласно чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-долу за краткост Конвенцията) от българския гражданин г-н Неделчо Милошев Попов, роден през 1943 г. и живущ в София (наричан по-долу за краткост жалбоподател), на 10 април 2000 г.

2. Жалбоподателят е представляван пред Съда от г-жа Е. Танчева, адвокат, практикуващ в София.

3. Българското правителство (наричано по-долу за краткост Правителството) е представлявано от своя агент г-жа М. Коцева от Министерството на правосъдието.

4. Жалбоподателят твърди, че му е отказан достъп до съд, компетентен да разгледа въпросите, свързани с това дали уволнението му е било законно.

5. На 20 май 2005 г. Съдът решава да съобщи на Правителството за жалбата. Съгласно разпоредбите на чл. 29 §3 на Конвенцията той решава да разгледа едновременно въпросите, свързани с допустимостта и съществуването на жалбата.

6. На 20 юни 2007 г. Съдът решава, че страните следва да бъдат поканени да представят допълнителни писмени становища относно допустимостта и по съществото на жалбата с оглед на скорошното решение по делото *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC] (no. 63235/00, 19 April 2007).

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

А. Назначаването на жалбоподателя

7. Жалбоподателят започва работа към Министерския съвет на 1 март 1991 г. като съветник в отдел „Местна администрация и регионална политика“. Впоследствие е повишен на поста главен съветник в същия отдел. Служебните задължения на жалбоподателя включват, *inter alia*, (а) предоставянето на експертни съвети, свързани с подготовката на проекти на нормативни актове и (б) изготвяне на становища по тези текстове. Той също така участва в предоставянето на техническа помощ за организирането на националните и общинските избори.

8. Трудовият договор на жалбоподателя първоначално е за неопределен срок. С изменение от 22 февруари 1997 г. той е променен в договор с определен срок, който изтича на 31 март 1997 г. Срокът му е удължаван два пъти, като крайният срок е 30 юни 1997 г. Последното възнаграждение на жалбоподателя е 302 500 неденоминирани български лева (приблизително 349 германски марки през съответния период).

9. След изтичането на трудовия договор на жалбоподателя на 30 юни 1997 г. той продължава да работи и да изпълнява служебните си задължения без никакви възражения от страна на своя работодател. Жалбоподателят счита, че договорът му е бил преобразуван в трудов договор за неопределен срок (виж пар. 17 по-долу).

Б. Уволнението на жалбоподателя

10. На 29 юли 1997 г. на жалбоподателя е връчена заповед с дата 28 юли 1997 г. за прекратяване на трудовия му договор, считано от 30 юли 1997 г. Заповедта е подписана от името на министъра на държавната администрация, вместо от главния секретар на Министерски съвет, който според жалбоподателя е компетентният

орган по въпросите на личния състав. Основание за прекратяването на трудовия договор е изтичането на неговия срок.

В. Жалбите на жалбоподателя срещу уволнението му

11. На 21 септември 1997 г. жалбоподателят подава искане до министър-председателя да преразгледа уволнението и да го назначи отново. Той не получава отговор на искането си.

1. Административно производство

12. На 26 март 1998 г. жалбоподателят подава жалба по Закона за административното производство. Той иска от съда да обяви заповедта за неговото уволнение за нищожна и да му присъди обезщетение за загубен доход.

13. Административното производство преминава през две нива на разглеждане. С окончателно решение от 30 октомври 1998 г. разширеният състав на Върховния административен съд отхвърля искането на жалбоподателя. Съдът намира, че заповедта за уволнението му не е административен акт от типа, който може да се оспорва по Закона за административното производство, и че той е трябвало да подаде вместо това граждански иск.

2. Гражданско производство

14. Междувременно, на 14 юли 1998 г., жалбоподателят инициира гражданско производство. Той иска от съда да установи, че срокът на трудовия му договор е бил продължен, да обяви заповедта за уволнението му за нищожна, да разпорежи да му бъде предоставен достъп до работното място и да му присъди обезщетение за загубен доход за периода, през който такъв достъп му е бил отказан.

15. С окончателно решение от 19 октомври 1999 г. Върховният касационен съд оставя без уважение всички искания на жалбоподателя с изключение на едно - за загубен доход за периода, през който му е бил отказан достъп до работното място. По отношение на останалите искания съдът постановява, че жалбоподателят трябва вместо това да подаде иск за незаконно уволнение на основание чл. 344 от Кодекса на труда (наричан по-долу за краткост Кодексът) и трябва да направи това преди изтичане на установения в закона шестмесечен срок, считано от 30 януари 1998 г. Съдът признава, че преди решението на Конституционния съд от 30 април 1998 г. жалбоподателят е бил възпрепятстван съгласно чл. 360, ал. 2, т. 2 от Кодекса да започне такова дело за незаконно уволнение. Въпреки това съдът приема, че ако жалбоподателят все пак е бил започнал такова дело, съдилищата, пред които то би било висящо към 30 април 1998 г., са могли да

вземат под внимание решението на Конституционния съд и да разгледат делото по същество.

16. Останалата част от гражданския иск на жалбоподателя по отношение на неговата претенция за загубен доход през периода, в който му е бил отказан достъп до работното място, е разгледана на три инстанции. С окончателно решение от 25 септември 2003 г. Върховният касационен съд отхвърля иска на жалбоподателя. Съдилищата приемат, че тъй като към момента уволнението на жалбоподателя не е било обявено за несправедливо в съответно производство, предишният му работодател няма задължение да му предостави достъп до работното място след 30 юли 1997 г. и следователно не е задължен да му заплати обезщетение за загубен доход по тази причина. Върховният касационен съд приема, че на жалбоподателя не е било осигурено право да оспори уволнението си преди решението на Конституционния съд, но констатира, че жалбоподателят е бил наясно с това ограничение по времето, по което приел работа в държавната администрация.

II. ОТНОСИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

Кодекс на труда

17. Чл. 69, ал. 2 от Кодекса на труда предвижда, че трудов договор, сключен за определен срок, се превръща в договор за неопределен срок, ако (а) работникът продължи да работи в продължение на пет или повече работни дни след изтичането на уговорения срок, (б) без работодателят да направи писмено възражение и (в) при условие, че длъжността е свободна.

18. Член 358, ал.1, т. 2 от Кодекса на труда предвижда, че исковете за незаконно уволнение трябва да бъдат предявени в рамките на шест месеца от датата на прекратяване на трудовия договор.

19. Член 360, ал. 2, т. 2 от Кодекса предвижда, през обсъждания период, че националните съдилища не могат да разглеждат спорове относно уволненията на лица на определени длъжности в Министерския съвет, включително, *inter alia*, „главен съветник... старши съветник, съветник”.

20. В решение от 30 април 1998 г. (ДВ, бр. 52/1998 г.) Конституционният съд обявява за противоконституционно ограничението по чл. 360, ал. 2, т. 2 от Кодекса по отношение, *inter alia*, на постове „главен съветник... старши съветник, съветник”. Съдът приема, че посоченото ограничение е в противоречие не само с българската Конституция, но и с редица международни конвенции и харти, по които държавата е страна, включително и специално с чл. 6 §1 от Конвенцията във връзка с правото на справедлив съдебен процес.

Решението на Конституционния съд няма обратно действие, но е прилагано по подразбиране в практиката по дела на националните съдилища за незаконно уволнение.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

21. Жалбоподателят твърди, че му е отказан достъп до съд, компетентен да разгледа въпросите, свързани с това дали е бил справедливо уволнен, както е предвидено в чл. 6 §1 от Конвенцията, съответната част от който гласи, както следва:

“Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения ... има право на ... гледане на неговото дело в разумен срок от ... съд...”

A. Становищата на страните

1. Правителството

22. В своето първоначално становище Правителството, като се основава на решението на Съда по делото *Pellegrin v. France* ([GC], no. 28541/95, ECHR 1999-VIII), твърди, че претенциите на жалбоподателя са несъвместими *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията, тъй като го счита за държавен служител „чиито задължения символизират специфичната дейност на обществените услуги, доколкото последният действа като пазител на обществена власт, отговарящ за защитата на общите интереси на държавата или на други публични органи” (ibid., § 66).

23. В своите допълнителни бележки Правителството поддържа своя аргумент, че претенциите на жалбоподателя са несъвместими *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията с оглед на поста, който е заемал. То твърди, че като главен съветник в отдел „Местна администрация и регионална политика” той е участвал пряко в подготовката и приемането на нормативните актове на Министерския съвет и е имал влияние върху формулирането и прилагането на държавната регионална политика. Следователно, Правителството счита, че спорът не засяга неговите граждански права по смисъла на чл. 6 от Конвенцията. Освен това, то твърди, че специалната връзка на доверие и лоялност между жалбоподателя и властите е била прекъсната след изборите през 1997 г. от правителство, различно от това, което го е назначило през 1991 г.

24. В своето първоначално становище правителството прави възражение, че не са били изчерпани средствата за защита по вътрешното право. Въз основа на констатациите на националните съдилища, властите твърдят, че въпреки съществуващите ограничения през обсъждания период, жалбоподателят е трябвало да започне дело за незаконно уволнение преди решението на Конституционния съд, което е можело да бъде разгледано по същество, докато е било висящо пред по-долустоящите съдилища. В подкрепа на своите аргументи Правителството твърди, че жалбоподателят е трябвало да очаква възможен изход в негова полза от делото пред Конституционния съд, тъй като е трябвало да бъде наясно, че част от съответната разпоредба на Кодекса вече била обявена за противоконституционна по предишно дело и към момента, в който е уволнен, пред съда виси второ такова дело. Алтернативно, Правителството счита, че жалбоподателят е трябвало да се опита да разшири обхвата на другите производства, които е започнал по-късно, например да претендира пред съда искът за незаконно уволнение бъде да разгледан в рамките на тези производства.

25. По същество, Правителството приема, че преди 30 април 1998 г. заповедта за уволнение на жалбоподателя не би могла да бъде оспорена пред националните съдилища. Въпреки това то счита, че това положение съответства на изискванията на Конвенцията и практиката на Съда. В допълнение, Правителството отбелязва, че жалбоподателят трябва да е бил наясно с гореспоменатите ограничения, когато е приел длъжността, и следователно се е съгласил с тях. Въпреки това, той инициира редица неуспешни иски, които националните съдилища разглеждат справедливо и изчерпателно.

2. Жалбоподателят

26. В своето първоначално становище жалбоподателят възражава на позоваването на правителството на установения в решението по делото *Pellegrin* критерий. Той отбелязва, че не му е била предоставена длъжностна характеристика, и твърди, че неговите функции не „осъществяват част от суверенната власт на държавата”. Ето защо той смята, че чл. 6 от Конвенцията е приложим.

27. В своето допълнително становище жалбоподателят, основавайки се на решението по делото *Vilho Eskelinen and Others* (цитирано по-горе), счита чл. 6 от Конвенцията за приложим. Той изтъква, че само едно от условията, посочени в пар. 62 от споменатото решение, е било изпълнено по времето, когато той е бил уволнен от работа – държавата, в своето национално законодателство, изрично е изключила достъпа до съд за поста, който той е заемал, тъй като член 360, ал. 2, т. 2 от Кодекса препятства оспорването на уволнението за длъжността „главен съветник”. Жалбоподателят твърди още и че

второто условие не би могло да се счита за изпълнено – условието горепосоченото ограничение да е оправдано по обективни причини в интерес на държавата. В тази връзка той отбелязва решението на Конституционния съд от 30 април 1998 г., с което посоченото ограничение се обявява за противоконституционно поради това, че противоречи не само на българската Конституция, но и на редица международни конвенции и харти, по които държавата е страна, включително и специално чл. 6 §1 от Конвенцията по отношение правото на справедлив съдебен процес.

28. В своето първоначално становище жалбоподателят оспорва възражението на правителството, че не е изчерпал средствата за защита по вътрешното право, и твърди, че към момента на неговото уволнение той е бил лишен от право на иск за незаконно уволнение по силата на чл. 360, ал. 2, т. 2 от Кодекса. Съответно той не е предявил такъв иск не защото не е искал или не е успял да го направи, а защото е бил възпрепятстван да направи това от вътрешното законодателство преди 30 април 1998 г. След тази дата искът би бил просрочен, така че той не би могъл да сезира вътрешните съдилища да го разгледат в което и да е от другите производства .

29. По съществото на жалбата, жалбоподателят твърди, че правителството е признало, че по времето на уволнението му е било в сила законово ограничение за оспорване на уволнението, което му отнема възможността да го оспори пред вътрешните съдилища. Жалбоподателят се позовава на заключенията на Конституционния съд, че горепосоченото ограничение е в противоречие не само с българската Конституция, но и с редица международни конвенции и харти, включително и специално с чл. 6 §1 от Конвенцията във връзка с правото на справедлив съдебен процес.

Б. Допустимост

1. Възражения на правителството

30. Правителството, основно позовавайки се на решението по делото *Pellegrin*, заявява, че оплакването на жалбоподателя е извън обхвата на чл. 6 от Конвенцията, тъй като касае неговото уволнение като държавен служител. Правителството прави също и възражение, че не са изчерпани средствата за защита по вътрешното законодателство.

31. Съдът отбелязва, че в решението по делото *Pellegrin* се е опитал да направи автономно тълкуване на понятието „държавна служба” и да въведе функционален критерий въз основа характера на задълженията и отговорностите на служителя. В своето неотдавнашно решение по делото *Vilho Eskelinen and Others* (цитирано по-горе) обаче, Съдът намира, че функционалният критерий, възприет в решението по делото *Pellegrin*, нито опростява анализа на приложимостта на чл. 6 от Конвенцията по дела, включващи като страна държавни служители, нито дава по-голяма степен на сигурност в тази област, каквато всъщност е целта му (*ibid.*, § 55). Поради тези причини, Съдът, с цел да развие по-подробно функционалния критерий, установен в решението по делото *Pellegrin*, възприема следния подход:

“..., за да може държавата-ответник да се позове пред Съда на статута на жалбоподателя като държавен служител, който изключва защитата, предвидена съгласно чл. 6, трябва да бъдат изпълнени две условия. На първо място, държавата в своето национално законодателство трябва изрично да изключи достъпа до съд за поста или категорията служители, за които става въпрос. На второ място, изключението трябва да бъде оправдано по обективни причини в интерес на държавата. Самият факт, че жалбоподателят е в сектор или отдел, който участва в упражняването на властта, предоставена по силата на публичното право, не е решаващ сам по себе си. За оправдаване на изключението не е достатъчно за държавата да установи, че въпросният държавен служител участва в упражняването на публична власт, или че съществува, както казва Съдът в решението по делото *Pellegrin* „специална връзка на доверие и лоялност” между държавния служител и държавата в качеството ѝ на работодател. Държавата също така трябва да покаже, че предметът на обсъждания спор е свързан с упражняване на държавна власт, или че спорът поставя под въпрос специалната връзка. По този начин по принцип не може да има оправдание за изключването на гаранциите на чл. 6 спрямо обикновените трудови спорове, като например тези, свързани с възнаграждения, обезщетения или други подобни права, въз основа на специалния характер на отношенията между конкретния служител и въпросната държава. В известен смисъл се приема, че защитата, предоставена по силата на чл. 6, се прилага по презумпция. Затова правителството-ответник ще трябва да докаже, първо, че жалбоподателят - държавен служител няма право на достъп до съд по силата на националното законодателство, и второ, че изключването на чл. 6 за държавния служител е оправдано.” (*ibid.*, § 62)

32. По настоящото дело Съдът отбелязва, че критерият, въведен в решението по делото *Vilho Eskelinen and Others* по отношение на компетентността *mutatis mutandis* - дали жалбоподателят - държавен служител има право на достъп до съд по силата на националното законодателство, и ако е така, дали изключването на това право е оправдано - се отнася до и е неотделим от съществуването на оплакването на жалбоподателя по отношение на това, че му е отказан достъп до съд, компетентен да разглежда въпросите относно незаконното му уволнение от поста му като държавен служител.

33. Същото разсъждение се отнася и до въпроса за това дали жалбоподателят е разполагал с други средства за защита по вътрешното право, които е трябвало да изчерпи.

34. Следователно, за да се избегне предварителното произнасяне по същество, тези въпроси следва да бъдат разгледани заедно.

35. Съответно, Съдът смята, че въпросът дали Съдът е компетентен *ratione materiae* да разгледа жалбата по чл. 6 от Конвенцията и въпросът дали средствата за защита по вътрешното право са били надлежно изчерпани, трябва да се присъединят към разглеждането по същество.

2. Заключение

36. Съдът смята, че жалбата не е явно необоснована по смисъла на чл. 35 §3 на Конвенцията, и не е недопустима на други основания. Затова тя следва да бъде обявена за допустима.

В. По същество

37. Съдът подчертава, че чл. 6 §1 от Конвенцията гарантира на всеки правото споровете относно неговите граждански права и задължения да бъдат разгледани от съд или трибунал. Елемент от „правото на съд“, което разпоредбата възплъщава, е именно правото на достъп до съд, т.е. правото да образува производство пред съда по граждански дела (вж. решението по делото *Golder v. the United Kingdom*, judgment of 21 February 1975, Series A no. 18, p. 18, § 36). Правото на достъп до съд обаче не е абсолютно и могат да му бъдат поставяни ограничения, които обаче не ограничават или редуцират достъпа на лицата по такъв начин или до такава степен, че да го засягат в самата му същност (вж. решението по делото *Ashingdane v. the United Kingdom*, judgment of 28 May 1985, Series A no. 93, p. 24, § 57).

38. По настоящото дело Правителството не оспорва (вж. пар. 25 по-горе), че по времето на уволнението на жалбоподателя на 30 юли 1997 г. той не е имал право на достъп до съд по силата на националното законодателство, за да предяви иск за незаконно уволнение поради ограничението на чл. 360, ал. 2, т. 2 (а) от Кодекса. Въпросното ограничение е било в сила и в продължение на шестте месеца след уволнението, през които жалбоподателят е можел да подаде такъв иск; към момента, в който ограничението е било обявено за противоконституционно, искът му вече е бил просрочен.

39. Що се отнася до това дали изключването на правото на достъп до съд е оправдано по отношение на жалбоподателя, Съдът се позовава на заключението на Конституционния съд в неговото решение от 30 април 1998 г., че ограничението на чл. 360, ал. 2, т. 2 (а) от Кодекса по

отношение на, *inter alia*, постове „главен съветник, старши съветник и съветник“, е едновременно противоконституционно и нарушава редица международни конвенции и харти, по които държавата е страна, включително чл. 6 §1 от Конвенцията по отношение правото на справедлив съдебен процес (вж. пар. 20 по-горе). По този начин, с оглед принципа на субсидиарност, присъщ на механизма на действие на Конвенцията, Съдът констатира, че няма оправдание за ограничаването правото на жалбоподателя на достъп до съд.

40. При тези обстоятелства и като прилага критерия, разработен в решението по делото *Vilho Eskelinen and Others*, Съдът приема, че е компетентен *ratione materiae* да разгледа настоящото оплакване и също така установява, че е налице нарушение на правото на жалбоподателя на достъп до съд, компетентен да разгледа всички въпроси, свързани с това дали жалбоподателят е бил несправедливо уволнен, гарантирано от чл. 6 §1 от Конвенцията.

От това следва, че предварителното възражение на Правителството, че вътрешноправните средства за защита не са били изчерпани, следва да бъде отхвърлено.

II. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

41. Чл. 41 от Конвенцията гласи:

“Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.”

A. Вреди

42. Жалбоподателят претендира 75 609,12 български лева или 38 658 евро като обезщетение за имуществените вреди, претърпени в резултат на това, че не е имал възможност да оспори пред националния съд уволнението си и да докаже, че то е било несправедливо. Претендираната сума представлява разликата между възнагражденията, които той би получил за периода до 31 декември 2005 г., ако е бил възстановен на предишния си пост, и възнаграждението, което той действително е получил, заемайки редица други постове през посочения период, плюс лихвата. Жалбоподателят представя становище на финансов експерт, удостоверяващ горепосочената сума.

43. Жалбоподателят също така претендира неимуществени вреди, но моли Съда да определи справедливо обезщетение в това отношение.

44. Правителството заявява, че претенцията на жалбоподателя за имуществени вреди е прекомерна. То също така оспорва наличието на пряка причинно-следствена връзка между твърдяното нарушение на правото му на достъп до съд и претендираното обезщетение.

45. Съдът намира, че жалбоподателят е бил лишен от възможността да предяви иск за незаконно уволнение по силата на законовото ограничение за държавните служители през обсъждания период, което представлява нарушение на правото му на достъп до съд, гарантирано от чл. 6 §1 от Конвенцията (вж. пар. 40 по-горе). Въпреки това, би било спекулация да се приеме, че ако жалбоподателят е имал такова право на иск и го е оползотворил, то искът несъмнено е щял да бъде уважен. Затова, Съдът не приема, че е налице пряка причинно-следствена връзка между установеното нарушение и обезщетението за имуществени вреди, искано от жалбоподателя.

46. По отношение на неимуществените вреди, Съдът констатира, че жалбоподателят несъмнено е изпитал известна мъка и отчаяние, че не е имал възможности да оспори уволнението си пред съда. Съдът отбелязва в тази връзка, че жалбоподателят многократно е правил неуспешни опити да защити правата си по Конвенцията чрез средствата за защита, с които е разполагал съгласно вътрешното трудово право. С оглед на обстоятелствата по случая и като отсъжда по справедливост, Съдът присъжда сумата от 2 500 евро, плюс всички данъци, които биха могли да бъдат начислени.

Б. Разходи и разноски

47. Жалбоподателят също така претендира 3 000 български лева (около 1 540 евро) за 30 часа работа на адвоката му в производството пред Съда при часова ставка от 50 евро. В допълнение, той претендира 1 395,73 български лева (около 712,54 евро) за разноски за превод, легализиране и нотариална заверка на документите и за пощенски разходи.

48. Правителството заявява, че претенцията на жалбоподателя за разходи и разноски е прекомерна. Първо, жалбоподателят е назначил адвоката си едва след като жалбата е била съобщена и адвокатът не е представил отчет по време за извършената работа. Второ, правителството смята, че разноските за превод, легализиране и нотариална заверка на документите, представени пред Съда, не са били необходими разходи, тъй като той е могъл да ги представи и само на български език. Затова, правителството твърди, че всички разноски в това отношение трябва съответно да се намалят.

49. Според практиката на Съда жалбоподателите имат право разходите и разноските им да бъдат възстановени само доколкото е доказано, че те са били действително направени, нужни и разумни като

размер. По настоящото дело, като има предвид информацията, с която разполага за направените разходи, и горните критерии, Съдът счита, че е разумно да присъди сумата от 2 000 евро за производството пред Съда.

В. Лихва за забава

49. Съдът счита за уместно лихвата за неизпълнение да бъде обвързана с пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Решава* да присъедини към разглеждането по същество въпроса дали е компетентен *ratione materiae* да разгледа жалбата по чл. 6 от Конвенцията и въпроса дали вътрешноправните средства за защита са били надлежно изчерпани;
2. *Обявява* жалбата за допустима;
3. *Приема*, че е компетентен *ratione materiae* да разгледа жалбата по чл. 6 от Конвенцията, и че е налице нарушение на споменатата разпоредба, тъй като на жалбоподателя е бил отказан достъп до съд, компетентен да разгледа въпроса с несправедливото му уволнение, и съответно *отхвърля* предварителните възражения на Правителството, че вътрешноправните средства за защита не са били надлежно изчерпани;
4. *Приема*
 - (а) че държавата-ответник следва да плати на жалбоподателя, в рамките на три месеца, след като настоящото решение стане окончателно по смисъла на чл. 44 § 2 от Конвенцията, следните суми в български лева по обменния курс към деня на плащане:
 - (i) 2500 (две хиляди и петстотин) евро обезщетение за неимуществени вреди;
 - (iii) 2000 (две хиляди) евро за разходи и разноски;
 - (iv) всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени върху горните суми;

(б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта;

5. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателя за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 22 ноември 2007 г., в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пер Лоренцен
Председател